

la

L'INSTITUT AGRÍCOLA

Drecera

núm. 212

Juliol-Agost 2025

Revista de la Patronal Agrària de Catalunya fundada el 1851

5€

www.institutagricola.org

**Sense gestió adequada
el bosc es converteix en una
metxa a punt de cremar**

L'INSTITUT AGRÍCOLA

Associació d'Empresaris Agraris
Fundat l'any 1851

4 **EMPRESA**

El Pla de Gestió de la ZEPa del Delta del Llobregat

8 **EUROPA**

Presidència de Dinamarca del Consell de la UE

12 **TERRITORI**

Nova llei de l'Estatut de municipis rurals

14 **FORESTAL**

Biomassa forestal: de ser bosc a ser el motor d'una transició rural i energètica

16 **INCENDIS**

"La errada normativa conservacionista, el combustible accelerador". Pilar Martínez

20 **RECULL DE PREMSA**

"Los verdaderos pirómanos están en los despachos" ABC

22 **EMPRESA**

Conveni Laboral Agropecuari de Catalunya

23 **LLIBRES**

Ecomitos i Plant Fire Interactions de Víctor Resco de Dios

24 **EMPRESA**

Recuperar el prestigi del Cava no serà possible amb un conflicte entre el-laboradors i productors

26 **ECONOMIA**

Pressupostos del Carboni

AIXÒ ÉS AIGUA

L'escriptor David Foster Wallace, en un discurs de graduació va explicar una petita història en la que dos peixos joves es troben amb un peix gran i aquest els saluda i comenta: "Bon dia nois, com està l'aigua? Els peixos joves segueixen nedant fins que un d'ells es gira i li pregunta a l'altre, Què dimonis és l'aigua?"

Amb aquesta faula Foster Wallace volia exemplificar com les realitats més obvies i més importants solen ser les que passen més desapercebudes. Al llarg d'aquest discurs, que es va publicar amb el títol "Això és aigua", Foster Wallace va fer l'exercici de posar en valor què significa la llibertat i quanta d'aquesta té a veure amb la nostra atenció.

El tipus realment important de llibertat implica atenció, i consciència, i disciplina, i esforç i ser capaç de preocupar-se de veritat per altres persones i sacrificar-se per a elles.

Aquesta és l'autèntica llibertat i aquesta llibertat consisteix que t'ensenyin a pensar, però no a pensar en sí, sinó elegir en què pensar i a què prestar atenció.

En la nostra era d'internet, mòbils i algorismes i "feeds" això no resulta tan senzill de determinar. És inevitable arribar a la conclusió de que hi ha un problema d'atenció generalitzat.

Moltes vegades es parla de l'atenció com quelcom que s'ha perdut, d'altres es parla d'ella com un mitjà per un fi, com una peça més de l'engranatge lucratiu que té per objectiu generar nous productes per al consum continuat de masses. Res més lluny de la realitat. La nostra atenció és el què ens configura com a éssers humans té a veure amb la llibertat i la gran pregunta del nostre temps és si som veritablement lliures si escollim ser el què volem, si escollim mirar el què mirem.

És per això que cuidar la nostra atenció és un deure com a ciutadà i una necessitat com a ésser humà. Viure sense atenció implica viure sense voluntat i viure sense voluntat significa viure sense elecció, és a dir, sense llibertat. Podríem dir que l'atenció és el component elemental de la democràcia, és la seva base constitutiva, la cultura és l'escenari sobre el qual es forma o deforma la nostra atenció col·lectiva.

Establir prioritats, distingir el que és urgent del sorollós, el necessari de l'insignificant i pensar què és el que mereix realment el nostre interès, perquè una democràcia distreta és una democràcia en perill.

Com va escriure Simone Veil, la nostra atenció es la forma més rara i més pura de generositat i totes les empreses humanes que mereixen la pena requereixen atenció, és a dir, de generositat.

Sense atenció, ni curiositat, ni interès ni desig de la veritat no hi ha preguntes però tampoc possibles respostes a preguntes que les mereixen com per exemple, què és aigua, és a dir, què és la vida.

la Drecera

Director:

Josep Maria Majó

Redacció, Administració i Publicitat:

Plaça Sant Josep Oriol, 4 - Barcelona 08002

Tel. 93 301 16 36

E-mail: info@institutagricola.org

Impressió:

OFFSET INFANTA

Suscripció anual:

30 euros

Dipòsit Legal:

B - 23.784 - 1993

Associada a l':

LA DRECERA expressa la seva opinió mitjançant l'editorial. Les informacions i opinions expressades en els articles signats són d'exclusiva responsabilitat dels seus autors.

El Pla de Gestió de la ZEPA del Delta del Baix Llobregat **NO és compatible** amb l'empresa agrària

QUÈ ÉS UN PLA DE GESTIÓ?

Un Pla de Gestió **descriu** com es dirigirà un projecte, una activitat o una organització.

Un Pla de Gestió **defineix** objectius, estratègies, recursos i procediments per assolir resultats exitosos.

Cal tenir molt clar que, en el Pla de Gestió de la ZEPA, aquests resultats exitosos **no inclouen** com a objectiu ni el **creixement empresarial** ni el **desenvolupament territorial**.

Segons art.6 Directiva Habitat i art 4 Directiva Aus:
Dins d'un espai ZEPA el més important són els
hàbitats i/o les espècies objecte de protecció.

- El Pla de Gestió d'un espai ZEPA té una única i veritable funció que és **"fer el que calgui" per assolir una millora d'aquestes espècies i hàbitats.**
- El Pla de Gestió d'un espai ZEPA ha de tenir un **pressupost** i, si no el té, no es pot dir "Pla de Gestió".

Les espècies i/o hàbitats protegits definiran els "requisits" del Pla de Gestió de l'espai ZEPA per a la seva protecció. Això comportarà limitacions a les activitats agràries i econòmiques.

Si les limitacions són insuficients el Pla de Gestió de la ZEPA estarà obligat a **endurir-les**.

La compensació econòmica dels danys de la fauna només dependrà de la **"voluntat política"**.

QUINES "TRAMPES" AMAGA LA "COMPATIBILITAT" DEL PLA DE GESTIÓ DE LA ZEPA AMB ELS USOS AGRARIS:

1 En el Pla de Gestió no es "prohibeix" tota l'activitat agrària perquè obligaria a **expropiar** i/o **indemnitzar**.

2 El Pla de Gestió de la ZEPA restringirà i impedirà intensificar l'activitat agrària sense dret a ser indemnitzats.

- Afectaria la instal·lació d'hivernacles, regadius, estructures annexes, impermeabilització d'espais (zones de càrrega i descàrrega, camins, basses...).

Exemple **Canal Segarra-Garrigues**:

- Els propietaris de 30.000 hectàrees que somiaven amb el regadiu, van quedar en secà perquè les aus estepàries són preferents.

3 Una Avaluació d'Impacte Ambiental favorable al Pla de Gestió de la ZEPA **inclourà restriccions** a les activitats agràries i econòmiques que s'incrementaran amb el temps.

- **Proposar ajuts per mitigar l'impacte inicial del Pla de Gestió de la ZEPA porta a l'engany.**
- L'objectiu econòmic de les empreses agràries no és cultivar biodiversitat.

SI DES DEL 2002 NO HAN FET RES, HO FARAN ARA AMB EL TRIPLE DE SUPERFÍCIE?

4 Qualsevol actuació en XN 2000 (ZEPA) se supedita a l'article 35.c) de la Llei d'Avaluació d'Impacte Ambiental.

- "cuando el proyecto **pueda afectar directa o indirectamente a los espacios Red Natura 2000** se incluirá un apartado específico para la **evaluación de sus repercusiones** en el lugar teniendo en cuenta los objetivos de conservación del espacio".

- Qualsevol projecte haurà de fer una Avaluació d'Impacte Ambiental, i si no se supera, no s'aprovarà. **A la pràctica, no se supera mai.**

Aquesta desídia (manca d'informes contradictoris) de la Generalitat també es va produir al **Canal Segarra-Garrigues**, perdent l'oportunitat de regar 30.000 hectàrees més.

5 Cal preveure els "**danyos i afectacions**" derivats de la creació de noves llacunes i nous "espais renaturalitzats".

- Danys de la fauna als camps adjacents.
- Afectacions a la inundabilitat de les àrees veïnes.
- Augment de plagues per increment de la humitat.
- Prohibició d'ús de productes fitosanitaris.

Exemple atacs d'ànecs a les plantes hortícoles:

- Tot i les reclamacions, els Tribunals entenen que "és el mal menor per estar al costat d'una zona humida". Aquests danys es deuen, a més, per la manca de gestió.

EL PLA DE GESTIÓ DE LA ZEPA JA ÉS RESTRICTIU PER LA SEVA PRÒPIA NATURALEZA

- Gestiona la Biodiversitat però no l'**Economia**.
- Protegeix les Aus però no l'**Empresa Agrària**.
- És incompatible amb la **intensificació** i **modernització** de l'activitat agrària.
- Amb l'aplicació de normatives relacionades amb la espai ZEPA, la productivitat i rendibilitat empresarial **decreixerà** greument.
- Les pauses motivades per la nidificació de les aus, dins l'espai ZEPA, paralitza l'activitat agrària sense **cap compensació**.
- La ZEPA i el seu pla de gestió afectaran, i molt, la **soberania productiva**.

CONSIDERACIONS NORMATIVES

• Adequació de la ZEPA a la IBA

(Important Bird Area - Àrea Important per a les Aus)

- Europa mai ha obligat a declarar la totalitat d'una IBA. Únicament en reclama una part representativa i, segons la Carta d'Emplaçament, només mancava afegir la platja de Ca l'Arana i l'altra riba i desembocadura del Llobregat.

- La Comissió Europea recorda, al punt 45 de la Carta d'Emplaçament, que no hi ha obligació jurídica de que els Estats membres clasifiquin com a ZEPA el 100% de la superfície de la IBA.

MAI HA ESTAT NECESSARI PROTEGIR 2.500 HECTÀREES

CONSIDERACIONS NORMATIVES

• Adequació de la ZEPA a la IBA

(Important Bird Area - Àrea Important per a les Aus)

- El valor que té l'inventari de SEO/Birdlife per la Comissió Europea es fonamenta en la manca d'estudis alternatius de l'Administració i la manca d'una feina científica real i **independent** (censos contrastats per experts, campanyes d'anellament...).
- La Comissió Europea indica, al punt 45 de la Carta d'Emplaçament que les autoritats espanyoles **NO HAN PRESENTAT CAP ESTUDI CIENTÍFIC** en relació a la IBA.

CONSIDERACIONS NORMATIVES

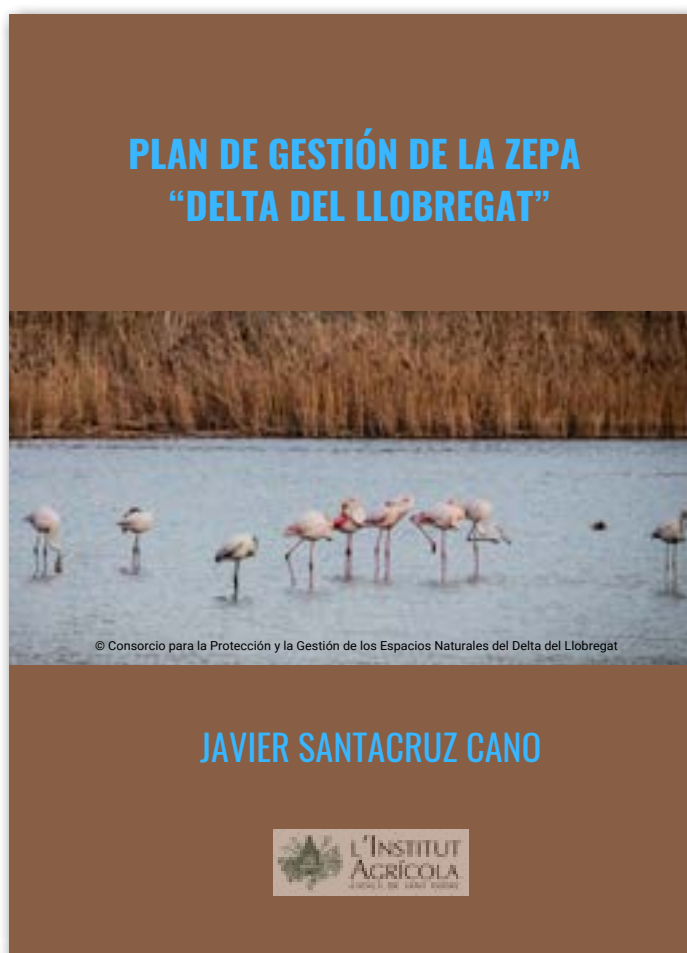
• Adequació de la ZEPA a la IBA

(Important Bird Area - Àrea Important per a les Aus)

- Segons el punt 44 de la Carta d'Emplaçament, queda clar que les autoritats espanyoles, dins el context de la sol·licitud d'informació EUP(2013)5866 (informe de la Generalitat presentat el 20 de gener de 2015), van deixar clar que la inclusió de la planura al·luvial d'inundació (camps agrícoles) havia quedat coberta per l'ampliació de 2006. Això mai s'ha qüestionat per la Comissió a la Carta d'Emplaçament.
- La Comissió Europea únicament va posar de relleu la manca de la platja de Ca l'Arana i l'altra riba i desembocadura del Llobregat.

COM DISSENYAR UN PLA DE GESTIÓ EFICIENT

El març de 2024, **L'Institut Agrícola**, presenta una proposta de **Pla de Gestió de la ZEPA del Delta del Llobregat de 950 hectàrees**, que demana la Carta d'Emplaçament de la UE. Corresponen a l'Acord de Govern de 5 de setembre de 2006 i compleix amb totes les característiques que la normativa i els estàndards europeus més exigents indiquen

La proposta de l'Institut Agrícola ha estat elaborada per Javier Santacruz, Economista i Analista financer, cap del Servei d'Estudis de l'Institut Agrícola.

El problema de fons de la degradació dels espais protegits està en l'absència de gestió.

Afegir més hectàrees protegides no només no aconsegueix l'objectiu, sinó que fins i tot pot empitjorar la situació per la destrucció d'activitat econòmica. Per tant, la clau és plantejar un model intel·ligent de gestió dels espais naturals.

Per això, és imprescindible ampliar el debat i estudiar alternatives que minimitzin els costos i maximitzin els beneficis. Per a això, el concepte clau és el de "gestió".

Per moltes hectàrees que es puguin expropiar i "protegir", si no hi ha un model de gestió de l'ecosistema provat, contrastat i generador de resultats, és inútil, ja que serà un cas que es judicialitzarà, provocarà noves sancions i expedients europeus i, mentrestant, el problema no només no haurà desaparegut, sinó que s'haurà fet encara més gran.

A Espanya hi ha molt pocs precedents de plans de gestió que integrin correctament Biodiversitat i Activitat Econòmica.

Dinamarca presenta les prioritats per a la seva presidència del Consell de la UE

Sota el lema ***A strong Europe in a changing world***, el Govern danès ha presentat el programa de prioritats que pretén portar endavant durant la seva presidència del Consell de la Unió Europea.

Entre elles, destaca el reforç de la seguretat econòmica de la Unió Europea i els avenços en la reducció de càrregues per a les empreses.

El programa de treball previst recull diversos eixos d'acció. En matèria de seguretat, destaca la millora dels nivells de responsabilitat de la seguretat de la Unió Europea i euroatlàntica, així com el suport a Ucraïna en el conflicte amb Rússia.

A més, es pretén treballar en solucions noves i innovadores per controlar la migració irregular, augmentar la resiliència democràtica de la UE, construir associacions integrals i igualitàries amb països tercers, avançar en la política d'ampliació de la UE, defensar la comunitat europea de valors i reforçar la seguretat econòmica de la UE.

Quant a la competitivitat i la transició ecològica, les prioritats passen per treballar en un nou **Marc Financer Plurianual** que doni resposta als reptes estratègics de forma simple i efectiva, avançar en la reducció de càrregues per a empreses, ciutadans i autoritats, prioritzar les propostes de simplificació de la Comissió Europea, contribuir a l'enfortiment del **Mercat Únic**, fomentant la innovació i desenvolupant la **Unió d'Estalvis i Inversions**, i millorar la competitivitat digital d'Europa.

Tot això es completa amb el disseny d'actuacions per donar suport a polítiques i reformes econòmiques

sòlides als Estats membres, garantir una circulació lliure i justa, condicions laborals decents i un entorn de treball segur i saludable, mantenir una política comercial oberta de la UE i mantenir l'ambició de la transició ecològica, garantint un millor accés a energia neta i assequible i promovent la biotecnologia i solucions basades en matèries biològiques.

PRIORITATS EN MATÈRIA AGRICULTURA

Les prioritats en matèria d'agricultura es basen en dos aspectes: simplificació i millor regulació, i accelerar la transició verda per assegurar un sector més orientat al mercat desenvolupant un marc polític sota la innovació i el desenvolupament d'aquest sector. A més, les noves tecnologies i el relleu generacional formen part també d'aquestes prioritats.

Els dossiers en matèria agricultura que Dinamarca haurà de gestionar sota la seva presència són:

Reforma de la PAC: Dinamarca vol centrar el seu enfocament en una PAC més simple, verda i orientada al mercat que doni suport a les mesures climàtiques i ambientals alhora que la competitivitat i innovació.

Simplificació PAC: el 14 de maig la Comissió va presentar una proposta de simplificació de la PAC basada sobretot en els pagaments directes, BCAMs, ecoregims, tot i que també altres propostes com la reserva de crisi i el règim ajuda de fruites i hortalisses. Dinamarca vol fer tot el possible, no només arribar a un acord al Consell, sinó també al trilog (acord entre Parlament europeu, Comissió europea i Consell) ja que l'objectiu de l'acord és que entri en vigor ja el 2026.

Simplificació "no PAC": a la tardor la Comissió té previst publicar un altre paquet anomenat **Omnibus** amb diverses propostes de modificació de regulació que afecta l'agricultura, però que no es refereixen a la legislació PAC. Temes tan importants com la regulació de productes fitosanitaris, la directiva de l'aigua, la relativa a nitrats, directiva Hàbitats o la Llei de la Restauració de la natura, i potser, la Regulació d'envasos i residus d'envasos amb gran implicació per a certs sectors com les fruites i hortalisses.

La Comissió està duent a terme treballs interns per avaluar quina legislació abastarà i les propostes concretes en aquest paquet de simplificació. Dinamarca haurà de gestionar els temps i debats en el Consell sobretot en el de Medi ambient, però depenent de quan presenta la Comissió la seva proposta, es tindrà més o menys temps d'avançar en aquest mandat.

Proposta de reforma de l'OCM única. Aquesta proposta presentada per la Comissió Europea el desembre de l'any passat és la resposta de la Comissió a la demanda dels agricultors en les manifestacions del 2024 en què demanaven preus justos. La Comissió proposa contractes per escrit obligatoris i certs canvis en el reconeixement de les Organitzacions de Productors i les seves associacions. Ja hi ha hagut acord en el Consell de Ministres. Al Parlament Europeu es té previst votar en Comissió d'Agricultura el 9 de setembre i a l'octubre al Plenari. L'objectiu de la Presidència danesa és assolir un acord en els trilogos abans que acabi l'any.

Proposta de modificació de la Directiva de Pràctiques Comercials Deslleials 2019/633 presentada al mateix temps que la proposta d'OCM única. Amb aquesta proposta la Comissió vol millorar la col·laboració entre els Estats membres quan un operador realitzi una pràctica comercial en un Estat membre diferent al que està basat per evitar que no pugui ser sancionat. Aquest dossier està previst que es voti al Plenari el 9 de setembre. Dinamarca té l'objectiu d'arribar a un acord abans de final d'any.

Noves tècniques genòmiques. Aquesta proposta, molt esperada pel sector agrari europeu, va ser presentada per la Comissió Europea el juliol del 2023, porta, per tant, 2 anys de discussió. Al Consell es va assolir un acord el març d'aquest any, i actualment, està en debat als trilegs. Per a Dinamarca és una prioritat arribar a un acord pel que accelerarà les reunions i els intents d'acord durant la seva Presidència.

Estratègies europees sobre: relleu generacional, ramaderia sostenible, digitalització i bioeconomia.

La Comissió Europea té previst presentar en el segon semestre d'enguany aquestes quatre estratègies (en aplicació a la Comunicació de la Comissió sobre la Visió pel Futur de l'Agricultura). Dinamarca gestionarà el debat al Consell amb l'objectiu d'arribar a un acord de conclusions. Depenent de quan es presentin en els propers mesos, Dinamarca tindrà temps o no d'arribar a un acord en el Consell.

En matèria de bioeconomia, Dinamarca vol que tingui especial rellevància en la seva Presidència per treure tot el potencial que té en aquest àmbit en relació amb una agricultura més sostenible, però també valoritzar i gestionar més productes que no són per a l'alimentació humana.

Proposta benestar animal en el transport. Aquesta proposta presentada per la Comissió Europea l'any passat pretén posar regles més estrictes en el transport d'animals vius. És una proposta que el sector ramader europeu no veu amb bons ulls pel seu impacte en la seva competitivitat. Encara no hi ha acord en el Consell de Ministres, però tampoc al Parlament on durant el seu tràmit s'han presentat més de 3000 esmenes, moltes per a un dossier tan específic.

Paquet Vi. La Comissió Europea va presentar el 28 de març una proposta de modificació dels reglaments respecte al sector del vi en base a les conclusions del Grup d'Alt nivell. El 19 de juny el Consell va assolir acord i s'espera l'acord del Parlament Europeu per començar els trilegs. Dinamarca vol arribar a un acord final aquest any perquè entri en vigor ja el 2026.

Estratègia UE de proteïnes vegetals. Dinamarca quiere seguir avanzando en el debate sobre reducir la dependencia de las importaciones UE y concertar una estrategia europea de fomento de la producción de proteínas vegetales. La Comisión quiere sacar en su mandato un documento de orientaciones al respecto y en la reforma de la PAC vendrán medidas para ello.

Estratègia de resiliència de l'aigua. El passat 4 de juny la Comissió va publicar aquesta important estratègia que vol abastar aspectes com infraestructures, qualitat de l'aigua, preparació davant sequeres, entre d'altres. A més, reconeix el paper important de l'agricultura no només com a consumidor (com era tractat aquest sector fins ara), sinó la necessitat d'implementar millors pràctiques d'optimització de l'aigua i establir i millorar infraestructures. Dinamarca portarà els debats per intentar que hi hagi una conclusió del Consell de Medi ambient en el seu mandat.

Altres àrees que Dinamarca voldrà discutir al Consell d'Agricultura. Dinamarca inclourà en l'ordre del dia d'aquest Consell la situació dels mercats agraris i del comerç, punts que també ha inclòs la Presidència anterior de Polònia i que són importants de cara a intercanviar impressions pels ministres i demanar mesures en cas necessari.

Altres temes ramaders: Dinamarca també vol fomentar els debats en la seva Presidència sobre la resistència antimicrobiana, salut animal i com gestionar i preparar-se davant els brots que hi ha de malalties animals.

ASSUMPTES COMERCIALS

Mercosur. La Comissió té la intenció de presentar l'acord Mercosur per a ratificació del Consell i Parlament Europeu. Amb 370 milions de persones, Mercosur té gran potencial per a productes europeus, però també suposa un repte per a d'altres. Aquest acord és el més ambiciós que la UE ha negociat, ja que entre Mercosur i la UE abasten el 20% del PIB mundial. Dinamarca dona suport a l'acord i sota la seva presidència es desenvoluparan els debats i el vot, si s'escau. El Parlament Europeu l'haurà també de ratificar perquè entri en vigor.

Índia. La UE i l'Índia han acordat políticament la seva intenció d'arribar a un acord comercial abans de final d'any. Les presidències de la UE no negocien els acords comercials, sinó que és la Comissió en representació de la UE -el Consell i el Parlament europeu els han de ratificar-los-. Dinamarca haurà de gestionar els ordres del dia i debats en els Consells i grups de treball perquè la Comissió vagi informant sobre l'evolució de les negociacions. Un acord abans de final d'any tal com estem acostumats no serà possible. El que es busca és un acord en aranzels i quotes en alguns sectors econòmics i més col·laboració en àmbits com la immigració. Índia amb 1200 milions d'habitants té molt potencial per als productes agraris europeus, però també és gran productor d'alguns sensibles europeus com lactis, arròs i tabac.

Nova llei de l'Estatut de municipis rurals

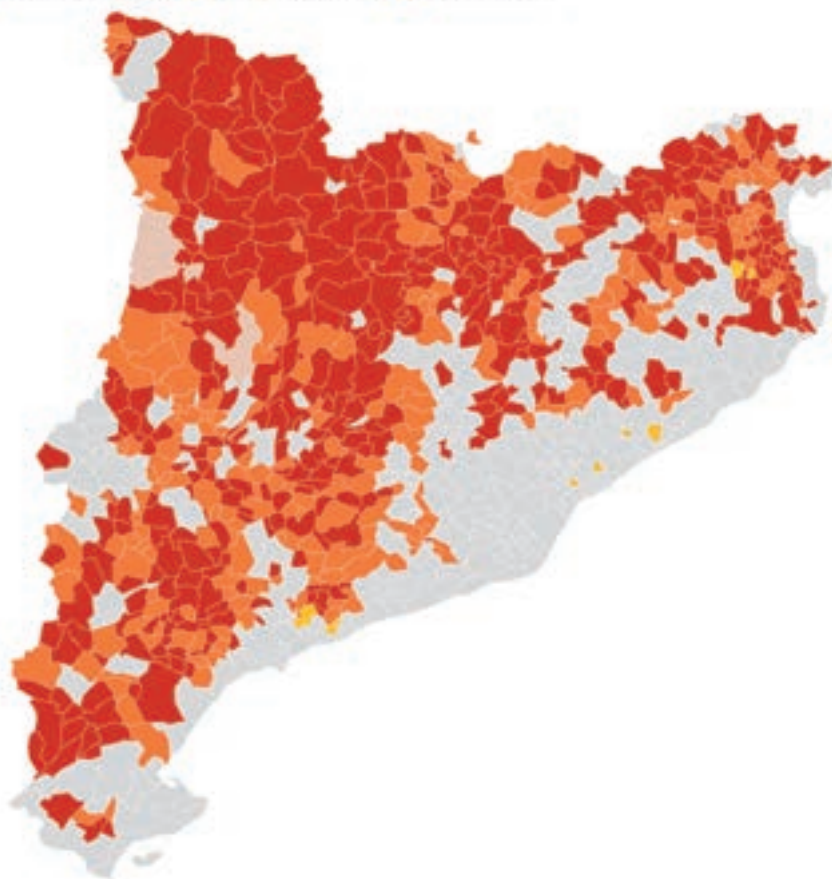
Es vol revertir el despoblament rural, garantir l'arrelament de les persones i afavorir el reequilibri territorial

El Parlament de Catalunya ha aprovat la llei de l'Estatut de municipis rurals, una norma que dotarà d'eines i recursos els municipis rurals i que servirà per frenar el despoblament, garantir una adequada prestació dels serveis i impulsar-ne el desenvolupament econòmic. Aquest Estatut ha comptat amb un ampli consens dels grups parlamentaris, les entitats municipalistes i els ajuntaments rurals.

A partir d'ara s'obre un període perquè el que Govern analitzi el text aprovat al Parlament i iniciï el seu desplegament. Dels 947 municipis que hi ha a Catalunya, se'n podran beneficiar 608 municipis. D'aquests, 213 són rurals, 381 reben la consideració de municipi rural d'especial atenció perquè tenen una població inferior als 500 habitants, 2 són municipis rurals assimilats i els 12 restants s'han incorporat durant la tramitació parlamentària.

Mapa dels municipis rurals de Catalunya

■ Rural d'especial atenció ■ Rural ■ Rural assimilat ■ Nova incorporació

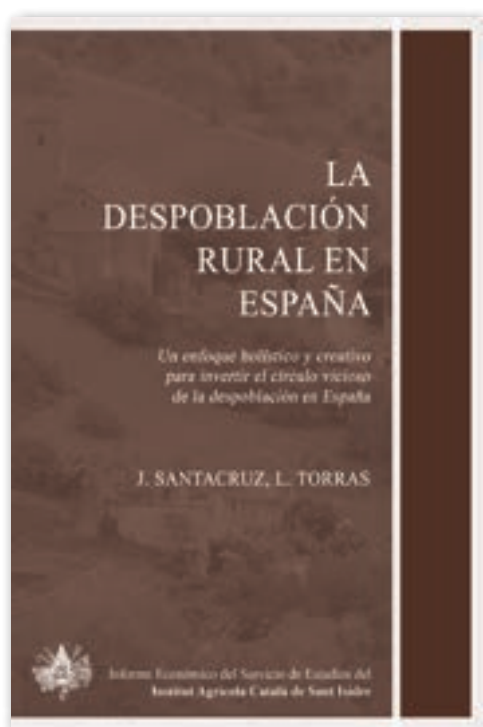

El passat 31 de juliol el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya va publicar la llei que regirà l'Estatut dels municipis rurals, una fita llargament reivindicada i que caldrà estar atents al seu desplegament reglamentari per veure si veritablement esdevé l'eina que es requereix per assolir els objectius fixats que són:

- Aconseguir l'equilibri territorial i la igualtat material de llurs habitants.
- Establir mesures de caràcter transversal amb la finalitat de garantir l'aplicació i el manteniment del règim específic dels municipis rurals.
- Establir un sistema de finançament propi per a garantir l'adequada prestació dels serveis dels municipis rurals en condicions d'igualtat respecte a la resta de municipis catalans.
- Establir mesures adreçades a la ciutadania dels municipis rurals i a l'exercici de l'activitat econòmica que s'hi aconsegueix, per tal d'afavorir-hi l'arrelament i d'evitar-ne el despoblament.

La llei com a tal dependrà ara del seu desplegament reglamentari, de l'establiment d'instruments en clau econòmica i de que es doti de recursos econòmics per a que sigui viable.

L'INSTITUT AGRÍCOLA ÉS PART INTERESSADA EN TOTA AQUEST PROCÉS I ESPECIALMENT EN L'APARTAT D) EN TANT QUE PATRONAL EMPRESARIAL DIRECTAMENT INTERESSADA EN LA PROMOCIÓ I DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT ECONÒMICA.

En aquest sentit, L'Institut Agrícola ja ha promogut diverses iniciatives entre les quals caldria destacar **l'Informe Econòmic del seu Servei d'Estudis que porta per títol: *La despoblación rural en España – Un enfoque holístico y creativo para invertir el círculo vicioso de la despoblación en España***, signat pels economistes Javier Santacruz i Luís Torras

En aquest primer assaig l'estudi d'abast estatal analitzava el fenomen de la despoblació i l'impacte que genera, i es va concloure que calia virar cap a un model transversal d'impuls econòmic per a les zones rurals fonamentat en la idea de **“zones econòmiques especials”** que devia generar un “efecte arrossegament” important sobre l'activitat econòmica tan agrària com sobre la resta de mercats de béns i serveis.

La publicació desgrana factors clau d'èxit per aquest model amb exemples en l'àmbit de la creativitat i la innovació, la política fiscal i d'inversió en infraestructures digitals que ja es duïen aleshores en indrets com Castella i Lleó. Tampoc no oblidem com a factors clau el paper del sector de l'educació i del sector financer.

En definitiva, ara fa 7 anys ja es proposava un model fonamentat en la creació de zones econòmiques especials amb un model fiscal adient per a la inversió i l'atracció d'un ecosistema d'activitats, que necessàriament s'havia de complementar amb els elements clau per afavorir la consolidació de les poblacions. I entre aquests elements, calia destacar l'educació, els serveis, l'accés a capacitats tecnològiques i, per descomptat, als serveis financers.

L'estudi es va fer arribar als diferents estaments polítics que no van prioritzar quelcom que per als empresaris rurals ja era urgent aleshores.

En aquest temps, i fins i tot després d'haver viscut una pandèmia que d'alguna manera va fer reviure també l'interès per les zones rurals, les propostes de l'estudi encara són vigents, per la qual cosa esperem que, en el desplegament de la llei, i a l'hora d'adoptar mesures adreçades a l'exercici de l'activitat econòmica per afavorir l'arrelament i evitar-ne el despoblament es tinguin en compte i no es tornin a perdre 7 anys més per al seu desplegament i implantació.

BIOMASSA FORESTAL: DE SER BOSC A SER EL MOTOR D'UNA TRANSICIÓ RURAL I ENERGÈTICA

Per BALDIRI ROS

President de l'Institut Agrícola

Publicat a **Crònica Global** el 4 de juliol de 2025

14

Cada estiu a Espanya, el foc arrasa desenes de milers d'hectàrees de bosc. El 2023, segons el MITERD, es van calcinar més de 89.000 hectàrees. Sovint, s'assenyala el canvi climàtic com a responsable. Tanmateix, hi ha un altre culpable més silenciós: l'abandonament forestal. L'acumulació de residus als boscos —branques seques, matoll, restes de tala— actua com a combustible perfecte. I sense gestió adequada, el bosc es converteix en una metxa a punt per cremar.

Però, i si en lloc de veure aquests residus com un problema, els considerarem un recurs?

Aquesta és la lògica de la biomassa forestal. No parlem només de llenya o estelles per a calderes, sinó d'un material amb enorme potencial energètic, especialment com a font per produir biocombustibles sostenibles. Espanya, tot i comptar amb una de les majors masses forestals d'Europa, amb prou feines ha començat a aprofitar-la

Cada any, segons el Quart Inventari Forestal Nacional (2017) els nostres boscos a Catalunya creixen a raó de 2,22 milions de m³. Al mateix temps, segons la Direcció General d'Ecosistemes Forestals i Gestió del Medi Natural, els aprofitaments forestals fusters el 2023 van ser aproximadament del 39% del creixement anual de les masses forestals, amb la qual cosa, el 61% restant s'acumula.

En paral·lel, l'informe de l'Oficina de Canvi Climàtic de Catalunya (*Canvis dels serveis ecosistèmics dels boscos de Catalunya al llarg dels darrers 25 anys (Període 1990-2014)*), constata que els boscos han augmentat un 24% la seva densitat en els darrers 25 anys assolint una mitjana de 843 peus/ha. Tenim un 73% més de biomassa aèria acumulada i un 54% més d'àrea basal. Segons aquest estudi, a Catalunya la superfície forestal ha augmentat en més de 270.000 ha (13.500 hectàrees anuals) els últims 20 anys, equivalent en superfície a més de la meitat de Cantàbria, alhora que, les hectàrees existents (746.289 ha) han augmentat en una quarta part la seva densitat. Aquesta acumulació és insostenible en el temps i suposa l'embrió de futurs incendis que podrien ser mitigats amb un major aprofitament i un foment d'usos industrials associats.

Aquesta biomassa podria transformar-se en biocombustible sòlid, líquid o gasós —des de pellets i estelles fins a biogàs o bioetanol—, tots amb aplicacions en calefacció, transport o generació elèctrica. A més del seu aprofitament energètic, retirar aquests residus milloraria la salut del bosc i actuaria com una eina de prevenció davant els incendis.

Segons diferents estudis, una gestió forestal activa pot reduir el risc de foc entre un 30 % i un 70 %. Un bosc cuidat és un bosc que no crema.

El potencial no és només ambiental. És també social i econòmic. A diferència de les grans infraestructures energètiques, la biomassa és una font distribuïda i de proximitat. Pot produir-se i consumir-se en el mateix territori, generant ocupació local i activitat econòmica en zones amb problemes de despoblació. De fet, segons estimacions del sector, un aprofitament eficient de la biomassa a Espanya podria crear fins a 12.000 ocupacions directes i indirectes, substituir 25 milions de barrils de petroli i evitar l'emissió de 9 milions de tones de CO₂ a l'any.

Si bé l'ús de la biomassa per a calefacció és el més estès, la seva aplicació com a biocombustible va molt més enllà. A través de processos com la gasificació, fermentació o digestió anaeròbia, la biomassa forestal pot esdevenir:

- **SAF o biocombustible d'aviació**, que accelera la descarbonització del sector aeri, el qual es veu sotmès a una important pressió.
- **Biogàs**, que es pot fer servir com a combustible per a vehicles o injectar-se en xarxes de gas natural.
- **Bioetanol i biodièsel**, que poden substituir carburants fòssils en sectors com el transport pesant, maquinària agrícola o el transport marítim.
- **Biochar**, un subproducte carbonitzat útil com a fertilitzant i somriure de carboni.

Aquestes tecnologies no només permeten diversificar la matriu energètica, sinó que també ajuden a complir els objectius climàtics europeus i nacionals. Espanya ha fixat en el seu Pla Nacional Integrat d'Energia i Clima (PNIEC) una meta ambiciosa de reducció d'emissions, i els biocombustibles de segona generació —aquells que no competeixen amb l'alimentació, com els que es deriven de residus forestals— juguen un paper clau.

Malgrat les evidències i el potencial, Espanya segueix a la cua en infraestructures per a biocombustibles. Actualment, a penes existeixen 15 plantes de biometa operatives, enfront de més de 1.500 a Europa. Es necessita voluntat política, inversió i simplificació burocràtica.

A més, el marc legal actual és confús, amb competències repartides entre comunitats autònomes, ajuntaments i l'Estat. Molts projectes es perden entre tràmits, retards i falta d'incentius.

Urgeix una política nacional clara per a la biomassa: una que incentivi fiscalment l'ús de residus forestals, redueixi l'IVA del biocombustible (actualment en el 21 %) i garanteixi suport tècnic i econòmic a les iniciatives locals.

No es tracta només d'evitar incendis. Es tracta de construir un model de desenvolupament rural resilient, sostenible i modern. La biomassa forestal pot ser la palanca per transformar monts abandonats en motors econòmics, per connectar transició ecològica amb ocupació rural, per passar d'una lògica reactiva davant el foc a una lògica preventiva i intel·ligent.

No fer res també té conseqüències des del punt de vista hídric. L'estudi de la Generalitat recull una disminució del 30% de l'aigua d'escorrentia (aigua blava) pel creixement descontrolat de la massa forestal. És a dir, tindrem menys aigües als pantans i les masses forestals són molt més vulnerables a les sequeres (requereixen més aigua), per la qual cosa augmentaran els exemplars secs en èpoques de baixes precipitacions, augmentat el risc d'incendi.

En definitiva, els arbres no es planten sols, ni els incendis s'apaguen des dels despatxos. Aprofitar la biomassa forestal és una qüestió de responsabilitat, però també de visió. On alguns veuen rastrejos, d'altres ja veuen combustible, ingressos i futur. Ha arribat el moment de decidir en quin costat volem estar.

La errada normativa conservacionista, el combustible acelerador

Por PILAR MARTÍNEZ RODRIGUEZ
Abogada especializada en Medio Ambiente y Urbanismo

Publicado en *El Independiente* el 20 de agosto de 2025

Escribo esto desde la **absoluta indignación**, contemplando desolada el paisaje ennegrecido y la enorme pérdida producida para muchos ciudadanos y para la sociedad en general por los incendios de los últimos días. Indignación, al ver la utilización partidista de esta desgracia, cuando la realidad es, que tanto el gobierno del Estado, como los de las comunidades autónomas, de todo signo y color político, mantienen las mismas posiciones irreflexivas que han propiciado las gravísimas consecuencias y extensión de los incendios que estamos viendo.

Ha de señalarse, en primer lugar, a quienes de manera intencionada han encendido la primera llama. Desconozco las causas que les mueven, pero sean las que sean, estas acciones solo pueden ser **calificadas como terroristas**, sin que, por otro lado, quede mucho margen para la duda, no puede tratarse de casos fortuitos, ni de casualidades, que año tras año, en las mismas zonas y en la misma época, se inicien, de manera aparentemente coordinada y desde puntos diversos, incendios que se propagan con rapidez y arrasando grandes extensiones.

No obstante, lo ocurrido este verano ha puesto en evidencia, además, lo **errado de una política, llamada de protección y conservación de la naturaleza, diseñada y dirigida desde los despachos** con total ignorancia y exclusión de los dueños y habitantes de las zonas rurales, lo que ha contribuido a multiplicar el efecto devastador de los incendios que se extienden

sin control por buena parte de España, en un porcentaje muy alto, por espacios llamados protegidos.

Llevo más de treinta años dedicada al **derecho medioambiental** como abogada, defendiendo en toda España a los afectados por una regulación, cuyo objeto dice ser la protección y conservación de la naturaleza, que se caracteriza por imponer en una amplia extensión del territorio español de propiedad privada, graves restricciones de derechos previamente consolidados, sin compensación alguna, así como en la limitación, casi hasta negarla, del aprovechamiento racional de recursos naturales. Se trata de una **regulación de naturaleza** coercitiva, sancionadora e intervencionista, que propone la conservación desde la desconfianza hacia el ciudadano que habita el medio, a quien trata como ignorante y desalmado, propiciando su exclusión del territorio e imponiendo desde arriba las normas, sin ningún tipo de análisis o estudio de sus consecuencias.

Para poner las cosas en su sitio, es de justicia traer una realidad algo distinta de la imagen infantil del bosque, de la naturaleza y de los animales humanizados que impera hoy en la sociedad, y es, que **las principales y primeras víctimas de esta catástrofe son los agricultores, los ganaderos, los habitantes y propietarios de las zonas rurales, de los que pocos se acuerdan cuando se habla de ecologismo**, que en estos días, no solo tienen que ver desde las ventanas de sus casas la imagen negra y calcinada de su mundo,

su medio de vida y su paisaje, sino las pérdidas que se generan para ellos, mientras arriesgan sus vidas, tratando de poner coto a los fuegos, que acechan de modo terrorífico sus casas, el alimento y los pastos de sus animales domésticos y los recursos naturales, que aprovechados racionalmente, generaron desde tiempos ancestrales los necesarios ingresos para su subsistencia y la de sus familias. Hoy me cuentan, que para apagar los fuegos en el monte de **Llamera**, en pleno corazón del **Parque Natural de las Fuentes del Narcea, Degaña e Ibias**, que tanto rechazo social produjo cuando se declaró y que carece de plan de gestión, por haberle anulado dos los tribunales al Principado al ser contrarios a la ley, se recogía el agua en una pequeña laguna donde bebe el ganado que pasta en el monte en verano, para preocupación de los ganaderos, y no en la mayor del puerto de **Leitariegos**, donde dicen que hay una **especie protegida de ranas**. Siento expresarme así, pero ¿Puede llegar más lejos la estupidez? ¿Acaso el ganado y sus dueños son de menos interés para el Principado que la consabida rana patilarga? Resulta difícil de creer, varias veces he pedido que me lo confirmen y varias veces me lo han confirmado.

Cualquier actuación en los espacios, llamados protegidos, se somete a múltiples trámites, autorizaciones y burocracia, que generalmente acaban en la denegación de la actuación solicitada, desincentivando y desmotivando a quienes, en otros tiempos, fueron los principales y únicos protectores de la naturaleza en la que viven y hoy disfrutamos todos.

Venimos denunciando desde hace décadas, que esta **política de sillón**, ignorante del entorno, que demoniza la intervención del hombre y su ingenio para dominar la naturaleza, hacerla habitable y crear en ella su medio de vida, olvida que **la intervención del hombre contribuye también al equilibrio de los ecosistemas y de la naturaleza**. En estas zonas, donde hubo industrias madereras florecientes y donde la gente vivía y percibía los beneficios del esfuerzo empleado en el cuidado y preservación de ese medio de vida, hoy se prohíben o restringen actividades y costumbres nacidas del conocimiento y experiencia acumuladas durante siglos por varias generaciones y de las que ha resultado la belleza que ofrecen. El efecto de tales políticas de exclusión se aprecia de inmediato, una simple mirada al bosque devuelve una escena de árboles envejecidos (la tala periódica regenera el bosque), de madera rota por las nevadas y lluvias de los últimos años y seca, de leñas muertas que se acumulan sin ningún aprovechamiento, pues no se permiten debroces y limpiezas, que se han hecho inviables, en la mayoría de los casos, porque no los autoriza la autoridad ambiental, en otros, porque al impedir obtener rendimiento de estas fincas, tampoco disponen los particulares de ingresos suficientes para afrontar sus costes.

La gestión del territorio declarado espacio protegido- España es **líder en Europa**, con más de un 27% del territorio español protegido (parques naturales, ZEPA, ZEC, LIC)-, se atribuye con carácter exclusivo a la autoridad ambiental de la Comunidad autónoma donde se asientan, **excluyendo a los dueños de las fincas, a quienes se priva en la práctica de capacidad alguna de decisión sobre sus propiedades**, que además de perder valor por los derechos de retracto y adquisición preferente, que automáticamente se imponen desde que se declara la protección, se ven sometidos a las limitaciones y restricciones que se les imponen para su uso y explotación.

Es a esta autoridad, a quien procede ahora pedir cuentas, no solo por su errónea política de conservación, sino por la culpa *in vigilando*, de quien se ha autoproclamado como único vigilante y gestor del territorio que, habiendo sido advertido del riesgo real por los lugareños, conociendo la proliferación de incendios en esta época, no fue capaz de poner medios para impedirlo o, al menos, para evitar su propagación y para poder acceder a las zonas críticas y disponer de agua para sofocarlos.

Es el momento de recordar los planteamientos de la llamada **Agenda 2030**, incorporada en nuestro ordenamiento por el Real Decreto 1057/2022, de 27 de diciembre, por el que el gobierno español aprueba el “**Plan Estratégico Estatal del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad a 2030**” (BOE 30 de diciembre de 2022), cuando todavía en Europa se están discutiendo y replanteando algunas de sus propuestas, que impulsa, entre otras cosas, el término y la idea de la “**renaturización**”, **que se opone a la creación de presas y embalses, decisivos para afrontar estos incendios** en zonas de interior o de montaña, donde los ríos no son caudalosos y discurren de forma sinuosa entre montañas escarpadas. Esta agenda, propuesta por la ministra **Rivera** e incorporada en **España** de manera silenciosa, en pleno periodo navideño del año 2022, **propone la reducción de un 10% de las tierras agrícolas, para ser ocupadas por elementos paisajísticos**; además de la restricción de la utilización racional de los recursos y el destino de los fondos europeos y la PAC al cumplimiento de estos fines y al mundo conservacionista. Tales políticas, la falta de previsión y de medios, se ha hecho ostensible como parte de la causa de la catástrofe.

Nos preguntamos donde está hoy y que tiene que decir ese mundo conservacionista, que recibe dinero, a menudo sin control sobre su utilización y sobre los fines que cumple, que en muchos casos no pasa de ser la simple difusión ideológica, como ocurre por ejemplo, con movimientos tan señalados como el de “**Ecologistas en acción**”, en cuya página web y memoria de actividades de 2020 se autocalifican como “activistas”, organizados de manera asamblearia, por grupos sin forma jurídica alguna, difícilmente identificables, unidos en

federaciones con un ideario común, dicen. El simple examen de las áreas de trabajo que describen en su web no deja lugar a duda sobre la carga político/ideológica, con que afrontan su supuesto papel en la conservación, términos como **antiglobalización, paz y solidaridad; conservación** de la naturaleza, **cambio climático, (...) ecofeminismo, (...), “stop ganadería industrial, “agroecología para enfriar el planeta”, “no tratados de comercios e Inversión”, acción contra empresas transnacionales españolas, protección del lobo**, son las que podemos contemplar en dicha web y algunas de las campañas y propuestas que acogen.

¿Qué beneficio reportan las políticas infantiles, ignorantes de la realidad socioeconómica del entorno y de la experiencia de quienes viven en él y lo han conservado hasta hoy, que proponen estos movimientos ecologistas, que consideran que conservar es no tocar y dejar todo en lo que ellos consideran su estado natural, excluyendo al hombre de dicho entrono?

¿Qué hubiera ocurrido, si hubiesen existido verdaderos procesos participativos en la elaboración de las normas de protección ambiental y conservación y tales aportaciones se hubiesen incorporado a la regulación y gestión de los espacios?; ¿No se habría evitado la **catástrofe**, si esos fondos europeos se hubiesen destinado a la compensación a los dueños del

territorio y a la vigilancia, control y prevención de incendios, mediante la construcción de cortafuegos y nuevas vías de acceso rodado, prohibidos en la mayoría de los planes de gestión de los espacios naturales y que se están construyendo hoy en varios montes y fincas de arbolado, a la vez que se sofocan los incendios?

La mayoría de los informes que se incorporan a los expedientes para avalar planes de gestión de espacios naturales, no pasan de ser un compendio de buenos deseos, declaraciones teóricas de lo que se presenta como un estado idílico inexistente, consideraciones genéricas sin fondo, carentes de censos, estudios previos y datos empíricos, que justifiquen la necesidad y eficacia de las medidas restrictivas que se imponen. Por supuesto, no hay en estos expedientes planes y presupuestos para prevención de estos riesgos, reales, repetidamente advertidos. Resulta decepcionante ver, como la simple firma de **TRAGSA** u organismos similares, avalan formalmente expedientes vacíos de contenido, donde los procesos participativos, que son los que deben integrar el conocimiento, experiencia e intereses de los afectados en la zona, no son reales, aunque se da la apariencia formal de haberlos realizado.

Hoy en media **España** arden sin remisión los recursos que han prohibido utilizar y disponer a sus dueños. **Los bosques que no han permitido desbrozar, se han convertido en combustible acelerador de los incendios** para dar paso a un paisaje carbonizado, falto de vida y desolado, donde las poblaciones de animales salvajes, en muchos casos también desproporcionadas y desequilibradas por una mala gestión de la caza y de la protección de especies, huyen despavoridos de las llamas, si no sucumben al fuego.

Es pues el **momento de reflexionar** y, sobre todo, de exigir que la conservación se realice, no desde perspectivas urbanitas ignorantes de la realidad del entorno, ni con planteamientos coercitivos y autoritarias, sino informada por análisis técnicos serios, suscritos por profesionales competentes e incorporando el conocimiento, experiencia, compromiso y colaboración de los dueños y residentes en estos lugares, que además han de ser compensados por las restricciones que se les imponen, pues lo contrario deviene en una falta de interés y motivación, de quien se siente víctimas, más que protagonista de la conservación.

«Los verdaderos pirómanos están en los despachos»

Paco Castañares

Presidente de la Asociación Extremeña de Empresas Forestales

EL EXDIRECTOR GENERAL DE MEDIO AMBIENTE DE EXTREMADURA ES UNA DE LAS VOCES MÁS CRÍTICAS EN LA GESTIÓN

ADRIÁN GARCÍA DURÁN - ENTREVISTA
Publicado en ABC el 23 de agosto de 2025

Exdirector general de Medio Ambiente de la **Junta de Extremadura**, en los gobiernos de **Ibarra**, se ha convertido en una de las voces más críticas en plena ola de incendios

Paco Castañares (**Serradilla, Cáceres**, 1960) es ya una de las voces autorizadas para hablar de incendios forestales en España. **Exdirector general de Medio Ambiente** con Ibarra en Extremadura, ha asentado su nombre en todo el país como divulgador, opinador y, sobre todo, buen conocedor del funcionamiento de los incendios forestales.

Lo de este verano, ¿lo hemos visto alguna vez?

Me sorprende que haya políticos que se sorprendan. Ocurrió en 2017 en **Chile** o **Portugal**. Fueron escenarios similares, con grandes cargas de combustible y decenas de muertos. Advertimos entonces que esos incendios eran una realidad que había llegado para quedarse y que no tardarían más de cinco años en producirse en España. Y vaya si lo hicieron. En los meses de julio y agosto de 2022, sufrimos grandes incendios forestales como aquellos. Hubo muertos en **Losacio (Zamora)**. Ya entonces éramos capaces

de detectarlos con horas de antelación. No pueden decir que estos incendios, los de ahora, sorprenden, cuando ya habíamos anunciado de forma insistente que ocurrirían.

En estos incendios, ¿hay más de emergencia climática o de abandono rural?

Hay más abandono rural que emergencia climática. Para que se entienda, si estos bosques que tenemos ahora, con las cargas actuales de combustible, los hubiésemos tenido en 1960, los incendios habrían sido igual de graves y destructivos. Y viceversa. Luego, no es el cambio climático, es la falta de gestión forestal. Y eso es siempre responsabilidad de la Administración. El cambio climático existe y podemos decir que contribuye porque incorpora escenarios nuevos y alarga el período en el que el combustible está en disposición de arder. Los incendios del norte de **Portugal** se produjeron en octubre, fuera de la época habitual de grandes incen-

dios, por ejemplo. En **Extremadura** tuvimos un gran incendio que quemó más de 10.000 hectáreas en el mes de mayo de 2023, en **Las Hurdes**. Estos episodios ocurren por el cambio climático, pero cometeríamos un error si no fuésemos capaces de ver que la verdadera razón está en las enormes cargas de combustible sin gestionar que almacenan nuestros bosques.

La despoblación también es «combustible»...

Sin duda. Cuando nuestros montes estaban habitados, la dinámica de supervivencia de la gente que vivía en ellos les hacía consumir grandes cantidades de leña para cocinar sus alimentos y calentar sus hogares. Abrían espacios al monte para cultivarlos y disponer de alimento para el ganado en épocas de escasez. Usaban el fuego de baja intensidad para renovar pastos. Los incendios se apagaban con facilidad por la gente de los pueblos. Eso ya no va a volver. A la gente de los pueblos, en lugar de trabas absurdas, deberían ponerles la alfombra roja. Con eso se ahorrarían cientos de millones de euros en prevención.

La gente del campo insiste en que no les dejan hacer lo que siempre han hecho.

Es así. Y es decisivo en muchas ocasiones. Algunos señores de ciudad, sentados en cómodos despachos, se empeñan en decirle a nuestros agricultores, ganaderos o forestales lo que pueden o no pueden hacer y donde pueden o no pueden hacerlo. Las consecuencias, los incendios que estamos viendo estos días. Ellos, los que están en los despachos, son los verdaderos pirómanos.

Es el gran debate, ¿se invierte lo suficiente en prevención?

No se invierte nada para lo que habría que invertir. Que a estas alturas tengamos que evacuar pueblos y a miles de personas por un incendio forestal no es más que el reconocimiento de un enorme fracaso de las tareas preventivas. Si no somos capaces de asegurar la vida de la gente, ¿qué mierda de política forestal estamos haciendo? Es muy fácil proteger los pueblos. Basta con tener cuidados y labrados los olivares que los rodean para mirar sin miedo a los ojos del fuego, porque sabes que no te va a llegar. Te llegará el humo, pero te metes en casa y ya estás a salvo. No es posible que ni siquiera esa prevención hagamos. Cuesta poco mas de 50.000 euros por pueblo y no hacerlo es simplemente una conducta criminal.

¿Hablamos de sexta generación en el incendio de Jarilla?

Sin duda. Es un incendio de sexta generación clarísimo y hemos llegado a él por décadas de abandono y desidia. Por pensar, desde la ciudad, que se puede vivir sin el medio rural. **Por no hacer caso a la gente que lo viene avisando, a científicos como Víctor Resco, a quien deberían leer cada día todos los políticos.**

El fuego ya se ha llevado vidas este año. ¿Seguirá matando en España?

Lamentablemente, sí. Desde 2010, en Europa, cada año, hay más muertos por incendios forestales que por terrorismo. La mayoría de los países están en niveles máximos de alerta por terrorismo. Los incendios matan más y ninguno declara la emergencia permanente por incendios forestales. Deberían hacerlo y tomarse en serio algo que ha venido para quedarse, que se puede evitar y que ocurre porque las administraciones públicas y la política, sobre todo la política, la mala política, quieren que ocurra.

¿Vale con un pacto de Estado?

Nosotros propusimos un pacto de Estado. Un pacto contra los incendios, no contra la emergencia climática. No confundamos. La emergencia climática hay que resolverla en la ONU.

Ahora, miramos las llamas. Tras las llamas, viene otro peligro.

Viene un problema mucho mayor aún, que no se ve y del que nadie que no viva en las zonas abrasadas se da cuenta. **Las lluvias torrenciales de finales de verano o principios de otoño vienen a rematar los espacios forestales quemados.** Arrastran las cenizas, la tierra fértil que se ha quedado sin anclaje al suelo al perder la vegetación y toneladas de restos vegetales quemados. Un verdadero drama porque perdemos suelo y dificultamos mucho la capacidad de regeneración que tienen nuestros montes. Esos arrastres también contaminan nuestros ríos y matan la vida en su interior, convirtiendo el agua que transportan o almacenan en vertederos de chapapote que acaba con nuestras reservas de agua potable. **Los incendios nos matan, sus consecuencias nos rematan. Hay que acabar con esto. Es una emergencia evitable.**

CONVENI LABORAL AGROPECUARI DE CATALUNYA

Una nova sentència del Tribunal Suprem reforça els arguments defensats per l'Institut Agrícola en el conflicte laboral que ja fa uns anys que ha enquistat la negociació del Conveni Laboral Agropecuari de Catalunya.

Com és ben conegut, ja fa uns anys que el sindicat **UGT-FICA** es nega a negociar el Conveni Agropecuari amb la pretensió que el salari mínim interprofessional (SMI) esdevingui salari base del conveni de manera que qualsevol altre complement (com ara l'antiguitat) hagi de comptabilitzar-se a banda i de forma addicional al salari base del grup professional. Aquest fet contradiu la interpretació que la part patronal fa dels Reials Decrets que regulen l'SMI, que entén que els Reials Decrets únicament indiquen la percepció mínima en còmput anual (complements inclosos) que ha de percebre el treballador per a què li sigui d'aplicació l'SMI. Això implica que el salari base pot ser inferior a l'SMI si al comptabilitzar d'altres complements (com ara l'antiguitat, complements *ad personam*, o d'altres), resulta una quantia en còmput anual superior a la que estableix el Reial decret.

La diferència de posicionament no és menor, ja que inicialment comportava un fort recàrrec per als empresaris que mantenien plantilles des de feia temps i als que se'ls demanava que apliquessin íntegrament l'SMI sobre el Salari base sense fer cap absorció ni compensació.

Ara, la Sala de lo Social del Tribunal Suprem ha emès la sentència 556/2025 en procediment de Cassació contra la Direcció General de Treball del Ministeri de Treball i Economia Social, que reforça els arguments de la part patronal i rebutja el plantejament que impugnava un acord d'actualització de taules salarials per al sector tèxtil, on les taules presentaven imports inferiors a l'SMI en determinades categories, però que arribaven a l'import de l'SMI un cop comptabilitzats d'altres complements (puntualitat, triennis, etc.). D'aquesta manera la sentència recull, entre altres aspectes, el següent:

"Por tanto se respeta el salario mínimo interprofesional siempre que los salarios fijados en el convenio colectivo, tomando en consideración todos los conceptos salariales, alcancen el mínimo legal."

El bloqueig exercit pel sindicat UGT ha portat diversos cops als representants de la patronal i la resta de sindicats al Tribunal Laboral de Catalunya i a la sala de lo Social del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya des de l'any 2020 (darrer conveni publicat).

Fins ara sempre s'ha donat la raó al posicionament de la part empresarial –que no accepta la tesi d'UGT– i que sempre s'ha obert a negociar el conveni en un tot.

Avui dia, i mentre no hi hagi sentència al recurs presentat per UGT, la negociació no podrà continuar avançant davant les reiterades negatives sindicals a negociar, que han afectat no només a la negociació de les retribucions, sinó a altres aspectes lligats a la definició de grups professionals, la crida dels fixos discontinus, l'antiguitat, la deduïbilitat de l'allotjament i d'altres aspectes rellevants de la negociació col·lectiva que cal acordar conjuntament abans d'establir quines seran les taules salarials d'aplicació dels passats anys i l'existència (o no) d'endarreriments corresponents als exercicis del 2021 al 2025 a percebre per part dels treballadors (un cop aplicades les corresponents absorcions sobre els complements absorbibles a compte de conveni o de salari mínim interprofessional que s'hagin aplicat).

Sens dubte, l'acord esdevé complicat quan es requereix una sentència -que s'espera per abans de final d'any- per asseure la part sindical a negociar (el sindicat UGT sempre s'ha negat a negociar cap aspecte del Conveni Agropecuari, mentre no s'acceptés el seu posicionament amb caràcter previ). Esperem que un cop clarificada judicialment la qüestió objecte de litigi es pugui assolir un acord que molt possiblement serà dins l'any 2026.

Lectures recomanades

ECOMITOS: Los bulos ambientales que agravan la crisis ambiental global

El nostre planeta mostra un clar deteriorament ambiental: canvi climàtic, crisi energètica, esgotament del model de consum... Un dels primers passos que hem de donar per revertir aquesta situació és reconèixer i evitar les ecomentides o ecomits: les falses creences mediambientals que estan instal·lades en l'imaginari popular com l'efectivitat de les quotes en les emissions de CO₂, l'exaltació de fonts d'energia alternatives que potser no són tot el beneficioses que semblen o un ampli ventall de mesures que té més sustent polític que científic.

PLANT-FIRE INTERACTIONS: Applying Ecophysiology to Wildfire Management

Aquest llibre ofereix una exploració única de les interrelacions entre la ciència de les respostes ambientals de les plantes i la comprensió i gestió dels incendis forestals. Tanca la bretxa entre els ecòlegs vegetals, interessats en les conseqüències funcionals i evolutives del foc en els ecosistemes, amb els forestals i els gestors d'incendis, interessats a reduir eficaçment el risc i els danys d'incendi.

Víctor Resco de Dios és científic i treballa en la mitigació d'alguns dels principals problemes que amenacen la sostenibilitat de la nostra societat, com ara el canvi climàtic, els incendis forestals o la contaminació. Doctor per la Universitat de Wyoming, és catedràtic d'Enginyeria Forestal i Canvi Global a la Universitat de Lleida i escriu regularment columnes científiques que han aparegut en mitjans com **BBC Mundo** o **National Geographic**, entre d'altres.

El 2024 publica **Ecomitos**, el seu primer llibre destinat a públic general, sobre els bulos ecològics que agreugin la crisi ambiental global. També ha escrit un llibre tècnic sobre incendis forestals, més de 150 articles en revistes científiques, i és un dels científics més citats del món en els camps de la biologia i les ciències ambientals.

En l'actualitat coordina la Unitat Mixta entre el **Centre Tecnològic Forestal de Catalunya** i **Agrotecnio** (JRU CTFC-AGROTECNIO) i anteriorment va exercir com a professor a **Western Sydney University (Austràlia)** i a **Southwest University of Science and Technology (Xina)**.

Recuperar el prestigi del Cava no serà possible amb un conflicte entre elaboradors i productors

El futur del Cava passa per una fórmula que proporcioni estabilitat de preus a llarg termini, una relació permanent entre productors i elaboradors i una traçabilitat reconeguda del producte.

L'Institut Agrícola crida a un diàleg constructiu que vagi més enllà del tradicional curt termini dels preus d'aquesta campanya.

EN ELS DARRERS ANYS EL SECTOR DEL VI, ESPECIALMENT EL CAVA, ESTÀ VIVINT, JA SIGUI PER CAUSES ENDÒGENES O PER CIRCUMSTÀNCIES CLIMÀTIQUES, MOMENTS CONVULSOS I DE REPLANTEJAMENT DE FUTUR.

L'Institut Agrícola ha estat sempre un referent que aporta propostes per a resoldre els diferents reptes, entre ells el del territori. En aquest sentit, entenem que els diferents actors empresarials que conformen el sector vitivinícola, viticultors i elaboradors, han d'afrontar la incertesa del futur, afavorint un engranatge empresarial entre els uns i els altres, que permeti donar valor al territori, garantir l'eficiència i fer que el sector avanci de forma sostenible, en un entorn canviant i de mercat molt competitiu i exigent.

Aquests i altres nous reptes s'han d'entendre com una oportunitat per al consens i la col·laboració, on tots els viticultors i els elaboradors poden avançar plegats, evitant dicotomies de bons i dolents, guanyadors i perdedors. La guerra comercial internacional, els aranzels i la forta competència d'altres escumosos obliga a prendre mesures eficaces, amb racionalitat i sentit empresarial per al Penedès.

Des de fa més d'un any, a l'Institut Agrícola venim treballant amb empresaris, elaboradors i viticultors, que formen part de la mateixa cadena de valor. El nostre objectiu és sumar, i crear un marc que faci a tots els agents sostenibles, eficients i competitius.

Aquesta eina es concreta en promoure la creació d'una fórmula que permetria garantir la traçabilitat, l'estabilitat de preus i la vinculació empresarial de forma continuada, front la mentalitat i dinàmica transaccional actual.

Apostem per una realitat basada en el diàleg i la col·laboració, allunyada de la confrontació que alguns volen promoure, on tots els actors naveguen en un mateix vaixell, amb mala mar i sense que bufi el vent de cua. Cal que remin en la mateixa direcció i, sobre tot, que tinguin el rumb clar.

Des de L'Institut Agrícola, fem una crida a establir un diàleg constructiu i sincer. Al mateix temps, ens posem a disposició, com a espai de trobada i reflexió, amb la voluntat de bastir una estructura sectorial que garanteixi un futur viable pel territori i la seva gent.

Els Pressupostos del Carboni posen de nou sobre la taula les contradiccions entre les diferents polítiques que s'apliquen al territori

El passat 24 de juliol L'Institut Agrícola es va reunir al Parlament de Catalunya amb la Consellera de Territori, Habitatge i Transició Ecològica, la directora general de Canvi Climàtic i Qualitat Ambiental i la secretària d'Alimentació del Departament d'Agricultura, en relació amb els Pressupostos de Carboni 2025-2030 que tenia intenció d'aprovar el Govern en pròximes dates.

Tot i que els objectius climàtics venen molt marcats per les directrius i acords comunitaris, no és menys cert que la manera de com assolir-los depèn molt de com s'apliquen aquestes polítiques en l'àmbit local i sectorial.

En aquest sentit, la proposta de pressupostos del carboni del **Comitè d'Experts sobre el Canvi Climàtic** addueix d'un problema de base. Són experts en canvi climàtic, però no en desenvolupament rural, relleu generacional, ramaderia i un llarg etcètera, que possiblement disculpen propostes com la de reduir la cabana ramadera com a "gran solució" per assolir els objectius que es fixen en matèria d'emissions, però que, des del punt de vista del territori, són inacceptables.

Per altra banda, voler fomentar la ramaderia extensiva -en detriment de la intensiva- i alhora incentivar les plantes de biogàs (que van associades a la ramaderia

intensiva) suposa un clar contrasentit. Caldria preguntar al Comitè d'Experts com proposen que es recullin les dejeccions de la ramaderia extensiva que han d'anar destinades a les plantes de biogàs.

La ramaderia és part fonamental del teixit econòmic rural, i aquest Comitè tampoc no pot pretendre una variació de **-24%** en l'àmbit dels canvis d'usos del sol (**LULUF**) quan és evident que l'últim que es necessita a casa nostra és incrementar encara més la superfície forestal, i molt possiblement caldrà incorporar experts en incendis al grup d'experts.

La proposta del Govern suavitza les pretensions del Comitè d'Experts de Canvi Climàtic, però cal tenir present que l'escenari 2030 és molt menys restrictiu del que es preveu per al 2035 amb afectacions rellevants en àmbits com el transport i l'energia que també afecten els sectors productius.

Comparativa de les diferents versions de Pressupostos de Carboni

	2023	Emissions totals 2030 (milers tones CO ₂ eq)			Variació 2030 respecte de 1990		
		Proposta Inicial Govern	Proposta Actualitzada Govern	Proposta CECC	Proposta Inicial Govern	Proposta Actualitzada Govern	Proposta CECC
Energia	4.840	2.047	2.047	2.039	-50%	-50%	-51%
Indústria	10.117	9.234	9.232	6.795	-33%	-33%	-51%
Residencial	1.969	1.393	1.233	1.219	-20%	-29%	-30%
Agricultura i Ramaderia	4.615	3.797	3.797	3.262	-22%	-22%	-33%
Transport	13.149	8.688	8.688	7.249	-19%	-19%	-32%
Serveis	1.698	518	518	869	-45%	-45%	-7%
Residus	1.969	1.761	1.055	954	-28%	-57%	-61%
Total sense usos del sol	38.356	27.438	26.569	22.387	-29%	-31%	-42%
LULUCF	-5.737	-5.737	-5.737	-3.900	12%	12%	-24%
Total Net amb usos del sol	32.619	21.701	20.832	18.487	-35%	-38%	-45%

IAQUÍÉS ON REALMENT VIVIM LES CONTRADICCIONS ENTRE ELS PRESSUPOSTOS I LA REALITAT SECTORIAL I TERRITORIAL, QUE HEM MIRAT DE TRASLLADAR, I DE LES QUE NOMÉS EN DESTAQUEM UNES POQUES:

- Es volen plantes de biogàs a les granges..., però en limitem les dimensions de manera que no puguin assolir l'economia d'escala necessària per fer les inversions i tenir una planta dimensionada per produir biogàs de forma rendible.
- Es condiona la percepció d'ajuts a l'agricultura a un determinat percentatge d'ingressos agraris (50% o 25% en funció de si es requereix ser agricultor a títol principal o agricultor actiu). Però alhora se li està exigint a l'empresari que diversifiqui les seves rendes (abans amb el turisme rural i ara amb la generació d'energia, la gestió de residus de tercer i la prestació de serveis).
- S'allarga l'edat de jubilació i es reconeix que el sector agrari està envellit i alhora se suprimeixen els beneficis de l'**Explotació Agrària Prioritària** (fiscals i en l'obtenció d'ajudes) als 65 anys (estigui o no jubilat).
- Es demana fer servir més el transport públic, però les inversions es concentren al tren i a les àrees metropolitanes (mentrestant, **els més perjudicats per l'impost de CO₂ són els habitants dels municipis rurals**).
- Es demana millorar la gestió forestal i reduir el risc d'incendi i alhora es vol prohibir la comercialització de les tales de fusta procedent de masses forestals en regeneració natural (**Reglament EUDR**) i s'obliga a fer una avaluació d'impacte per tales de més d'una hectàrea.
- S'imposen sendes de reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle amb un horitzó de 5 anys, quan tot sovint el que es triga administrativament a poder tirar endavant un projecte ja són uns quants anys.
- Es demanen objectius per agricultura, ramaderia i forest sovint de forma separada, quan sovint les explotacions són un tot que integra totes aquestes realitats. Una granja no pot fer servir les absorcions de CO₂ del seu bosc quan, si es comptabilitzessin, en molts casos el balanç seria neutre.

Els pressupostos de carboni haurien de preveure entre altres coses les solucions a aquestes i d'altres contradiccions existents entre els objectius climàtics i la realitat territorial i sectorial que permetria la transformació per assolir-los. I, a l'hora de redactar-los, cal tenir molt clar, que un panell d'experts no pot donar indicacions sectorials de gran abast i impacte sense incorporar prèviament el sector i ser coneixedor de la realitat sectorial concreta, veure si les indicacions són viables i ponderar adequadament les conseqüències que comporten, més enllà de l'evolució dels gasos d'efecte hivernacle, tot calibrant correctament el balanç cost/benefici de les mesures proposades i els objectius a assolir.

L'INSTITUT AGRÍCOLA

CATALÀ DE SANT ISIDRE

*Associació d'Empresaris Agraris
des de 1851*

institutagricola.org
xarxanatura2000.com
ladrecera.com